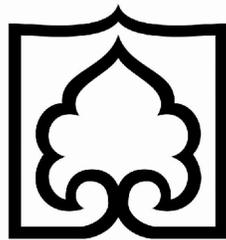

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه زنجان
دانشکده فنی و مهندسی
گروه برق و کامپیوتر

پایان نامه کارشناسی ارشد
گرایش الکترونیک دیجیتال

عنوان

شناسایی انسان از روی راه رفتن

نگارش

حدیث عسکری فر

استاد راهنما

دکتر سعید فضلی

تابستان 1390

به نام خدا

دانشگاه زنجان
دانشکده فنی و مهندسی
گروه برق و کامپیوتر

پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان: شناسایی انسان از روی راه رفتن

نگارش: حدیث عسکری فر

کمیته ممتحنین:

امضاء..... استاد راهنما: دکتر سعید فضلی

امضاء..... استاد ممتحن: دکتر شهرام محمدی

امضاء..... استاد ممتحن: دکتر مصطفی یار قلی

امضاء..... نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر سیروس طوفان

تاریخ:.....

چکیده

علیرغم کاربردها و تحقیقات فراوان در بیومتریک، شناسایی فرد از روی راه رفتن تقریباً به تازگی مطرح شده و مورد توجه قرار گرفته است. در بسیاری از کاربردهای تشخیص هویت، بخش فراوانی از خصوصیات بیومتریکی، مخدوش یا مبهم هستند. بعنوان مثال، صورت ممکن است مخفی شده باشد یا وضوح تصویر پایین باشد، کف دست مبهم باشد یا گوش ها غیر قابل رؤیت باشند. ولی با این وجود، انسان باید راه برود و راه رفتن معمولاً قابل رویت است و این مسئله باعث تشویق استفاده از راه رفتن به عنوان یک بیومتریک می شود. نحوه ی راه رفتن توانایی شناسایی هویت انسان را از فاصله دور نیز فراهم می سازد. شناسایی انسان از روی راه رفتن شامل سه مرحله ی پیش پردازش، استخراج ویژگی و طبقه بندی می باشد که هر کدام از اهمیت خاص خود برخوردارند. در این پایان نامه در مرحله اول یعنی پیش پردازش، استانداردسازی دیتا بیس انجام شده است. در مرحله ی دوم، با توجه به مطالعه کارهای صورت گرفته، سعی شده تا ویژگی انتخاب شده تقریباً تمامی حرکات و جزئیات بدن فرد در حین راه رفتن را در بر بگیرد. با توجه به این نکته ویژگی اصلی و مورد نظر کانتور بدن فرد در هر تصویر انتخاب شده است. از آنجائیکه تعداد نقاط اطراف بدن فرد، زیاد می باشد و در اینجا به 400 نقطه محدود شده است لذا می بایست ابعاد ماتریس بدست آمده را کاهش داد. برای کاهش ابعاد ماتریس بدست آمده از روش های PCA و LDA استفاده شده است. بعد از مرحله استخراج ویژگی و کسب ویژگی های مربوط به هر شخص از طبقه بندی کننده های NN و SVM برای طبقه بندی افراد استفاده شده است.

کلید واژه:

بینایی ماشین، بیومتریک، تشخیص هویت، شناسایی، نحوه ی راه رفتن.

فهرست مطالب

1- فصل اول - مقدمه	1
مقدمه	1
1-1- مقدمه	1
2-1- بیومتریک	1
3-1- اجزاء یک سیستم بیومتریک	2
4-1- توصیف راه رفتن	3
5-1- شناسایی انسان از روی نحوه ی راه رفتن	5
6-1- کاربرد سیستم های شناسایی انسان از روی راه رفتن	7
7-1- مراحل الگوریتم شناسایی	8
8-1- مروری بر فصول پایان نامه	8
2- فصل دوم - مروری بر کارهای گذشته	10
1-2- مقدمه	10
2-2- روش های شناسایی افراد از طریق نحوه راه رفتن	10
2-3- کارهای گذشته	11
1-3-2- خلاصه	15
3- فصل سوم - ابزارها و روش ها	17
1-3- مقدمه	17
2-3- تبدیل فوریه	18
1-2-3- آنالیز در حوزه فرکانس	19
2-2-3- تبدیل فوریه زمان-کوتاه	23

- 27..... 3-2-3- آنالیز چندرزولوشنه.....
- 28..... 3-3- تبدیل ویولت.....
- 29..... 1-3-3- تبدیل ویولت یک بعدی.....
- 29..... 2-3-3- تبدیل ویولت پیوسته.....
- 32..... 3-3-3- رزولوشن در صفحه زمان فرکانس.....
- 33..... 4-3-3- روابط ریاضی تبدیل ویولت.....
- 36..... 5-3-3- عکس تبدیل ویولت.....
- 37..... 6-3-3- گسسته سازی تبدیل ویولت پیوسته.....
- 39..... 7-3-3- تبدیل ویولت گسسته.....
- 42..... 8-3-3- تبدیل ویولت دو بعدی.....
- 44..... 4-3- کاهش بعد به وسیله آنالیز جزء اصلی.....
- 46..... 1-4-3- روش مقادیر ویژه و بردارهای ویژه ماتریس کواریانس.....
- 48..... 2-4-3- روش تجزیه مقادیر منفرد.....
- 49..... 5-3- آنالیز جداکننده خطی.....
- 52..... 1-5-3- طبقه بندی داده ها طبق کلاس بند Fisher.....
- 53..... 6-3- شبکه عصبی.....
- 54..... 1-6-3- مفهوم شبکه.....
- 55..... 2-6-3- شبکه عصبی مصنوعی.....
- 57..... 3-6-3- مدل ریاضی شبکه عصبی مصنوعی.....
- 58..... 4-6-3- پرسپترون چند لایه.....
- 60..... 5-6-3- آموزش شبکه به روش پس انتشار خطا.....
- 61..... 6-6-3- الگوریتم پس انتشار خطا.....
- 66..... 7-6-3- روند شبیه سازی مسائل.....
- 69..... 7-3- ماشین بردار پشتیبان.....
- 69..... 1-7-3- صفحه جدا کننده بهینه برای دو طبقه کاملاً جدا شونده (با مرز خطی).....

73	..... صفحه جدا کننده بهینه برای دو طبقه با هم پوشانی
77	..... ماشین‌های بردار پشتیبان (SVM)
78	..... نگاشت فضای ورودی
79	..... طراحی SVM برای دسته‌بندی
82	..... خلاصه
84	..... فصل چهارم – الگوریتم پشتیبانی و نتایج بست آمده
84	..... 1-4 مقدمه
85	..... 1-1-4 پایگاه داده CASIA (NLPR)
87	..... 2-4 مراحل شناسایی انسان از روی راه رفتن
87	..... 1-2-4 مرحله پیش پردازش
92	..... 2-2-4 مرحله استخراج و کاهش ویژگی
96	..... 3-2-4 مرحله طبقه بندی و شناسایی افراد
103	..... 3-4 نتیجه گیری و پیشنهادات
103	..... 1-3-4 نتیجه گیری
104	..... 2-3-4 پیشنهادات

فهرست اشکال

- شکل 1-1- نمونه ای از تصویر نیم رخ دودویی 4
- شکل 1-2- سیکل راه رفتن فرد 5
- شکل 1-3- دو نمونه سیگنال شامل مخلوطی از فرکانس های 5، 10، 20 و 50 هرتز و تبدیل فوریه آنها. (الف) مخلوط کسینوسی شامل تمام فرکانس ها در تمام زمان ها، (ب) مخلوط کسینوسی به نحوی که هر فرکانس فقط در یک بازه زمانی به خصوص حضور دارد، (پ) تبدیل فوریه سیگنال الف، (ت) تبدیل فوریه سیگنال ب. 22
- شکل 2-3- نمایش گرافیکی نحوه پنجره کردن سیگنال غیرایستا به منظور محاسبه تبدیل فوریه زمان- کوتاه 24
- شکل 3-3- نمایش 3 بعدی و کانتور برای تبدیل فوریه زمان-کوتاه سیگنال ایستای نشان داده شده در شکل 1-1 الف با استفاده از (الف) پنجره 32 نقطه ای، (ب) با استفاده از پنجره 128 نقطه ای 26
- شکل 3-4- نمایش 3 بعدی و کانتور برای تبدیل فوریه زمان-کوتاه سیگنال نا ایستای نشان داده شده در شکل 1-3 الف با استفاده از (الف) پنجره 32 نقطه ای، (ب) با استفاده از پنجره 128 نقطه ای 27
- شکل 3-5- نمایش 3 بعدی تبدیل ویولت پیوسته سیگنال های نشان داده شده در شکل 1-3 الف با استفاده از ویولت مادر db8. (الف) تبدیل ویولت سیگنال ایستا، (ب) تبدیل ویولت سیگنال نایستا. 31
- شکل 3-6- نمایش رزولوشن در صفحات مختلف. (الف) صفحه زمان، (ب) صفحه فرکانس، (پ) صفحه زمان-فرکانس در تبدیل فوریه زمان-کوتاه، (ت) صفحه زمان-فرکانس در تبدیل ویولت. 33
- شکل 3-7- محل ویولت ها به هنگام گسسته کردن بر روی درجه بندی دودویی. 39
- شکل 3-8- نمایش نحوه محاسبه تبدیل ویولت گسسته 3 مرحله ای با استفاده از ایده بانک فیلتر برای یک سیگنال دلخواه. 42
- شکل 3-9- سیگنال های یک بعدی بدست آمده از چند سطر و ستون دلخواه از یک نمونه سیگنال دوبعدی (تصویر). 44
- شکل 3-10- (الف) یک نمونه تصویر شامل انواع جزئیات، (ب) یک مرحله تبدیل ویولت تصویر و زیرباند ایجاد شده. 44
- شکل 3-11- انتخاب محورهای عمود در راستای بیشترین پراکندگی 46
- شکل 3-12- دسته بندی با کمک PCA , LDA 50

- شکل 3-13- (الف) سری نقاط در فضای دو بعدی. (ب) محوری که داده ها در آن بخوبی جدا نشده اند. (پ) محوری که داده ها بخوبی از هم جدا شده اند. 50
- شکل 3-14- یک نمونه عصب واقعی 56
- شکل 3-15- مدل ریاضی ساده شده عصب واقعی 58
- شکل 3-16- پرسپترون 3 لایه با اتصالات کامل 59
- شکل 3-17- رفتار تابع سیگموئید 60
- شکل 3-18- ابر صفحه جدا کننده بهینه برای حالت دو کلاس کاملاً جدا 70
- شکل 3-19- ابر صفحه جداکننده بهینه برای حالت دو کلاس دارای هم پوشانی 74
- شکل 3-20- معماری ماشین بردار پشتیبان 81
- شکل 4-1- نحوه ی ایجاد پایگاه داده CASIA(NLPR) 86
- شکل 4-2- نمونه ای از داده های اولیه از پایگاه داده CASIA(NLPR) 86
- شکل 4-3. زوایای مختلف و حالت های مختلف راه رفتن افراد در پایگاه داده CASIA(NLPR) 87
- شکل 4-4- مراحل الگوریتم شناسایی 87
- شکل 4-5- (الف) تصویر پس زمینه، (ب) یک فریم از توالی حرکتی داده ی مورد استفاده، (ج) تصویر نیم رخ دودویی شخص در حال حرکت، نتیجه ی اعمال الگوریتم جدا سازی پس زمینه به همراه پردازش های اضافی 88
- شکل 4-6- مرحله اول استاندارد سازی (الف) تصویر اصلی پایگاه داده CASIA (ب) تصویر خروجی از مرحله اول استاندارد سازی 89
- شکل 4-7- نمونه هایی از تصاویر خروجی از مرحله اول استاندارد ساز 90
- شکل 4-8- نمونه ای از استاندارد سازی پایگاه داده CASIA (الف) نمونه هایی از یک توالی تصاویر مربوط به زاویه 36 درجه و حالت نرمال یکی از افراد پایگاه داده مورد استفاده (ب) تصاویر حاصل از اعمال مرحله یک بروی نمونه ها (پ) تصاویر حاصل از اعمال مرتبه سوم بروی نمونه ها (ت) تصاویر حاصل از اعمال مرحله چهارم بروی نمونه ها 91
- شکل 4-9- چگونگی بدست آوردن ویژگی کانتور بدن هر فرد در هر فریم از تصاویر 93
- شکل 4-10- نتایج اعمال عملگر "OR" بروی توالی تصاویر 10 حالت یکی از افراد پایگاه داده CASIA از زاویه 90 درجه (الف) 6 حالت نرمال (ب) 2 حالت حمل کیف (پ) 2 حالت پوشش کت 95

شکل 4-11- مراحل آخرین الگوریتم پیشنهادی با اعمال کاهش دهنده ی LDA و دسته بندی کننده ی SVM 102

فهرست جداول

- جدول 4-1- نتایج الگوریتم پیشنهادی (PCA و Neural Network) برای 11 زاویه تصویر برداری شده از حالت نرمال یک شخص از پایگاه داده CASIA.....99
- جدول 4-2- مقایسه بین کارایی دسته بندی کننده های شبکه ی عصبی و کمترین فاصله. نرخ تشخیص صحیح برتری شبکه عصبی به کمترین فاصله را نشان می دهد..... 101
- جدول 4-3- نتایج حاصل از اعمال عملگر "OR" در مرحله استخراج ویژگی نتایج بهتری را نشان می دهد..... 101
- جدول 4-4- مقایسه بین نتایج الگوریتم های پیشنهادی.....102
- جدول 4-5- نتایج پیشنهادی ی پژوهشی به منظور تشخیص فرد در حالت های پوشش کت و حمل کیف..... 103

1- فصل اول

مقدمه

1-1- مقدمه

با پیشرفت جهان امروز و نیاز به شناسایی اتوماتیک افراد توسط ماشین، تحقیقات و مطالعات زیادی در زمینه بازشناسی افراد از طریق خواص بیومتریک، صورت گرفته است. مهمترین خواص بیومتریک که بیشتر برای عمل بازشناسی مورد استفاده قرار می گیرند اثر انگشت، صورت، گوش و نحوه راه رفتن می باشند هر کدام از این روش ها به تنهایی دارای یکسری مزایا و معایبی می باشند که ممکن است در بعضی از شرایط به دلیل عدم استخراج ویژگی های صحیح از تصاویر به شکست مواجه شوند.

1-2- بیومتریک

امروزه تعیین هویت افراد نیازمند یک روش قابل اطمینان است. یکی از زمینه هایی که باعث پیشرفت در تکنولوژی شناسایی افراد شده است بیومتریک می باشد. بیومتریک، معیاری است که از یک فرد زنده، دریافت می شود و میتوان از آن برای تشخیص و اطمینان از درستی هویت فرد استفاده کرد.

کلمه بیومتریک دارای ریشه یونانی است و از ترکیب دو کلمه یونانی bios (زندگی) و metrics

(اندازه و میزان) تشکیل شده است. بطور معمول، کلمات عبور، کارت های شناسایی و ... برای محدود کردن دسترسی افراد و افزایش امنیت سیستم ها استفاده می شوند. اما چنین روش هایی، براحتی می توانند در دسترس عموم قرار بگیرند و قابلیت اطمینان بالایی ندارند. فراموشی کلمات عبور و در دسترس قرار گرفتن آنها توسط دیگران از ضعف های عمده کلمات عبور است. در حالیکه خصوصیات بیومتریک افراد نه فراموش می شوند و نه گم می شوند و یا اینکه نمی توانند به افراد دیگر، امانت داده شوند. سیستم بیومتریک، سیستمی است که توانایی شناسایی فرد را با استفاده از خصوصیات فیزیولوژیکی یا الگوهای رفتاری وی دارد. از جمله خصوصیات فیزیولوژیکی فرد شامل عنبیه^۱، اثر انگشت^۲، شکل هندسی دست^۳، صورت^۴، صدا^۵، شبکیه چشم^۶ و DNA است و از جمله الگوهای رفتاری فرد می توان به امضاء^۷، نحوه ضربه زدن به کلیدها^۸، نحوه سخن گفتن^۹ و نحوه راه رفتن^{۱۰} اشاره کرد.

1-3- اجزاء یک سیستم بیومتریک

قسمت های مختلف یک سیستم بیومتریک را می توان به صورت زیر بیان کرد:

- 1- حسگر: که وظیفه آن گردآوری اطلاعات لازم برای شناسایی فرد و تبدیل آنها به اطلاعات دیجیتال است.
- 2- استخراج ویژگی: اطلاعات جمع آوری شده برای استخراج بردار ویژگی، پردازش می شوند. منظور از ویژگی در حقیقت یک مدل ریاضی برای توصیف و ارائه آن نمونه خاص می باشد.
- 3- تطابق: شامل عمل مقایسه بردار خصوصیات یک نمونه یا اطلاعاتی که قبلاً در پایگاه داده ذخیره

---

¹ Iris

² Fingerprint

³ Hand Geometry

⁴ Face

⁵ Voice

⁶ Retina

⁷ Signature

⁸ Key Stroke

⁹ Speech

¹⁰ Gait

شده و امتیازدهی با توجه به میزان شباهت آن است.

4- تصمیم‌گیری: هویت کاربر در این مرحله، قبول یا رد می‌شود.

در حال حاضر، اصلی‌ترین کاربرد بیومتریک در امنیت و کنترل دسترسی می‌باشد و پیش‌بینی می‌شود که با پیشرفت تکنولوژی، کاربردهای آن نیز بیشتر شود. از جمله کاربردهای بیومتریک در آینده، کنترل و نظارت مهاجرت خواهد بود. سایر کاربردهای بیومتریک که در حال حاضر در حال مطالعه هستند شامل شناسایی اتوماتیک صورت، شناسایی شبکه چشم، اثر انگشت، الگوی رگ‌ها و الگوهای صدا می‌باشند. هم‌اکنون در انگلستان، تشخیص هویت افراد از طریق شبکه چشم برای تراکنش‌های ATM در حال استفاده است. مرجع [1] بیان‌گر تحقیقات فراوانی در حوزه بیومتریک با کاربردهای فراوان از بانکداری تا امنیت است. علیرغم کاربردها و تحقیقات فراوان در بیومتریک، شناسایی فرد از روی راه رفتن تقریباً به تازگی مطرح شده و مورد توجه قرار گرفته است.

1-4- توصیف راه رفتن

در مرجع [2] سیکل راه رفتن بصورت زیر تعریف شده است: سیکل راه رفتن¹ فاصله‌ی زمانی بین گام‌های متوالی تماس پا به زمین (ضربه‌ی پاشنه) برای یک پا، است. هر پا پیوند مختلف دارد، فاز ایستادن²، که پا با زمین در تماس است و فاز نوسان³، که در آن پا از زمین جدا شده و به طرف جلو در حرکت است. سیکل با برخورد یک پا (مثلاً پای چپ) با زمین شروع می‌شود. این شروع فاز ایستادن، محسوب می‌شود. مچ پا منقبض شده و پای چپ را به جلو برده و به حالت صاف روی زمین قرار می‌دهد، وزن بدن به پای چپ منتقل می‌شود. پای راست به طرف جلو (جلوتر از پای چپ) حرکت می‌کند و در همین حین، پاشنه‌ی پای چپ از زمین جدا می‌شود. وزن بدن به پای راست منتقل شده، زانوی چپ خم می‌شود. بقیه‌ی پای چپ که اکنون در پشت واقع شده، از زمین بلند شده و فاز ایستادن با جدا

¹ Gait Cycle

² Stance

³ Swing

شدن انگشتان تمام می شود.

شروع فاز نوسانی، زمانی آغاز می شود که انگشتان پای چپ از زمین جدا می شوند. وزن بدن به پای راست منتقل شده، پای چپ به سمت جلوی پای راست حرکت کرده و با زمین برخورد می کند. سیکل راه رفتن با برخورد پاشنه ی چپ به زمین به پایان می رسد.

طول گام^۱، فاصله ی خطی در صفحه ی راه رفتن بین دو نقطه ی متوالی تماس یک پا با زمین است. طول قدم^۲، فاصله ی بین نقاط تماس متوالی دو پای مختلف است. یک قدم، حرکت بین ضربات پاشنه ی متوالی پاهای مختلف است.

مفهوم مهم دیگری که در رابطه با راه رفتن انسان در مقالات و مطالعات مختلف مورد استفاده قرار می گیرد، تصویر نیم رخ دودویی^۳ است. این تصویر که شکل بدن انسان در حال راه رفتن را از کنار به صورت سیاه (پس زمینه) و سفید (شخص در حال حرکت) نشان می دهد، در بسیاری از الگوریتم های شناسایی هویت از روی راه رفتن، رکن اساسی را تشکیل می دهد. نمونه ای از چنین تصویری در شکل 1-1 نشان داده شده است [3].

شکل 1-1- نمونه ای از تصویر نیم رخ دودویی

در حالت کلی هر سیکل راه رفتن فرد همان طور که در شکل 1-2 نشان داده شده است دارای دو

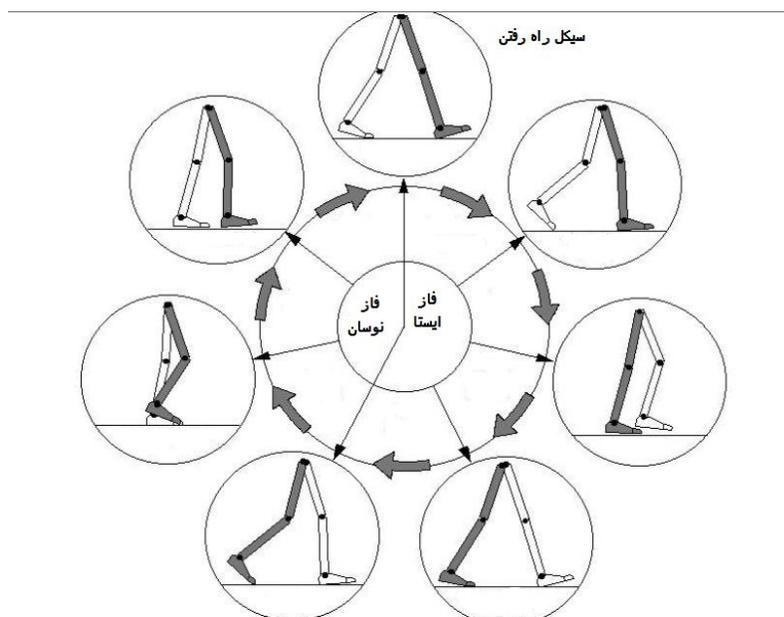
¹ Stride Length

² Step Length

³ Silhouette

فاز می باشد:

- فاز ایستا¹ (از زمانی که پاشنه ی پا به زمین می خورد تا وقتی که پنجه پا، از زمین جدا می شود.)
- فاز نوسان² (از زمانی که پنجه پا از زمین جدا می شود تا وقتی که پاشنه ی همان پا، به زمین می خورد.)

شکل 1-2- سیکل راه رفتن فرد

1-5- شناسایی انسان از روی نحوه ی راه رفتن

در بسیاری از کاربردهای تشخیص هویت، مخصوصاً کاربردهایی که با جرایم سنگین در ارتباط می باشند، بخش فراوانی از خصوصیات بیومتریکی، مخدوش یا مبهم هستند. بعنوان مثال، صورت ممکن است مخفی شده باشد یا وضوح تصویر پایین باشد، کف دست مبهم باشد یا گوش ها غیر قابل رؤیت

¹ Stance phase

² Swing phase

باشند. ولی با این وجود، انسان باید راه برود و راه رفتن معمولاً قابل رویت است و این مسئله باعث تشویق استفاده از راه رفتن به عنوان یک بیومتریکی می شود. در فرهنگ لغات آکسفورد کلمه gait با معانی همچون روش راه رفتن، روش و طرز ایستادن در حین راه رفتن آورده شده است. بنابراین تحقیقات در این زمینه، می توانند بر روی جنبه های مختلف راه رفتن انسان تمرکز کنند. در حقیقت، مزیت یکتای طرز راه رفتن که در سایر خصوصیات فردی دیده نمی شود، توانایی عملکرد در فاصله ی زیاد است که در این فاصله از سایر بیومتریکی ها نمی توان استفاده کرد، زیرا وضوح تصویر به حدی پایین است که نمی توان سایر بیومتریکی ها را دریافت کرد. غیر از مشکل فاصله که برای سایر بیومتریکی ها وجود دارد، خصوصیت ممتاز راه رفتن اینست که نمی توان آنرا مخفی یا عوض کرد. بعنوان مثال یک موقعیت دزدی را در نظر بگیرید، دزد لازم است که یا به سرعت کار خود را انجام دهد تا احتمال دستگیر شدن را کم کند، یا خیلی آشکار نباشد تا غیر قابل شناسایی باشد. در هنگام فرار، دزد یا با سرعت خارج می شود (اگر بداند که جرم مشاهده شده است)، یا با وقت زیاد و با آسودگی (آشکارا). در هر دو حالت شخص نمی خواهد توجه کسی را جلب کند و یا می خواهد به سرعت فرار کند، بنابراین حرکات وی کاملاً طبیعی هستند. در این حالت استفاده از راه رفتن به عنوان بیومتریکی می تواند جالب باشد. یکی از علل کمبود تحقیقات در این زمینه در گذشته، محدودیت های تکنولوژیکی بوده است، چراکه تحلیل راه رفتن شامل پردازش توالی از تصاویر است که به تازگی معماری دریافت تصاویر، به کارایی مورد نیاز رسیده است. واضح است که محدودیت هایی در استفاده از راه رفتن بعنوان یک بیومتریکی وجود دارد. پوشش پا (کفش) نیز مانند لباس می تواند بر روی راه رفتن تأثیرگذار باشد. به همان اندازه، شرایط فیزیکی فرد مانند حاملگی، بیماری های پا (از بالای زانو تا مچ و از مچ به پایین) یا حتی از خود بی خود بودن، بر روی راه رفتن تأثیر می گذارد. این تأثیرات در بیومتریکی جدید نیستند، سایر خصوصیات بیومتریکی هم می توانند تأثیر بپذیرند مثلاً صورت نیز ممکن است آرایش داشته باشد یا عینک مشکلاتی را برای گرفتن تصویر صورت ایجاد کند، گوش ها ممکن است زیر موها مخفی شوند. این اتفاقات ممکن است به طور طبیعی رخ دهند یا به عنوان وسیله ای برای فریب دادن، بکار روند. این فاکتورها ممکن است مانع

دریافت صحیح و در نتیجه شناسایی ناصحیح انسان شوند. نکته ی مهم دیگر اینکه، تشخیص راه رفتن بسیار ساده است و احتیاج به تماس با نمونه ندارد.

1-6- کاربرد سیستم های شناسایی انسان از روی راه رفتن

یکی از مهمترین کاربردهای بیومتریك در شناسایی و تشخیص هویت انسان بصورت خودکار در سیستم های نظارتی و حفاظتی می باشد. در محیط های کنترل شده نظیر فرودگاه ها، بانک ها و پارکینگ های شلوغ، تشخیص خودکار موارد خطرناک و تهدیدآمیز بسیار مطلوب است. نحوه ی راه رفتن یک خصوصیت بیومتریك جدید به حساب می آید که توانایی شناسایی هویت انسان را از فاصله دور نیز فراهم می سازد. به دلایل زیر می توان در مواردی راه رفتن را بر دیگر خصوصیات و روش های بیومتریك ارجحیت داد:

- نحوه راه رفتن یکی از خصوصیت های یگانه انسان است. از نظری بیومتریك نحوه راه رفتن هر فرد با افراد دیگر فرق دارد. قدم برداشتن انسان، فعالیت حرکتی پیچیده ایست که شامل حرکات یکپارچه ی همزمان اعضاء بدن، مفصل ها و تعامل بین آنها می باشد. این تغییرات متفاوت بین ساختار اعضاء بدن، وزن دست ها و پاها و فعالیت های افراد مختلف است که ممکن است ویژگی یکتایی برای راه رفتن فرد ایجاد کند تا بتوانیم از آن به عنوان ویژگی خاص برای شناسایی هویت وی استفاده کنیم.
- شناسایی از طریق راه رفتن، آزار دهنده نیست. بسیاری از روش های شناسایی از طریق ویژگی های بیومتریك (مانند صورت، اثر انگشت، عنبیه و ...) معمولاً به تماس فیزیکی احتیاج دارند، اما استفاده از نحوه ی راه رفتن به عنوان یک ویژگی بیومتریك چنین مشکلات و محدودیت هایی را ندارد و نیازی به تعامل کاربر وجود ندارد حتی نحوه ی راه رفتن می تواند از فواصل دور نیز بصورت مخفیانه استخراج شود. بنابراین از دیدگاه نظارتی، نحوه ی راه رفتن، امکان مناسبی را برای شناسایی در اختیار قرار می دهد.

1-7- مراحل الگوریتم شناسایی

مطالعه پژوهش های انجام شده در رابطه با تشخیص هویت از روی راه رفتن گویای این مطلب است که الگوریتم های ارائه شده شامل سه مرحله کلی هستند: 1- پیش پردازش، 2- استخراج ویژگی، 3- دسته بندی و تشخیص.

در این پایان نامه در مرحله اول یعنی پیش پردازش، استانداردسازی دیتا بیس انجام شد که در فصل چهارم به طور مفصل شرح داده شده است. برای مرحله دوم، از آنجاییکه راه رفتن کل بدن فرد را درگیر این پروسه میکند و نیز با مطالعه تحقیقات صورت گرفته در این زمینه، ویژگی ای که بتواند تقریباً کلیه اندام ها و حرکات قسمت های مختلف بدن را در بر بگیرد انتخاب شده است که با انجام پردازش هایی بروی این ویژگی منجر به ایجاد ویژگی های دیگری شده است که می تواند برای هر فرد منحصر بفرد بوده و در بهبود نتایج، مثر ثمر باشد. در همین مرحله با توجه به حجم عظیم داده ها در مراحل مختلف استخراج ویژگی ها از کاهش دهنده های ابعاد مختلفی استفاده شده است. در مرحله نهایی یعنی دسته بندی و تشخیص نمونه ها چند جداکننده مورد استفاده قرار گرفته و نتایج بررسی شده است.

برای تست الگوریتم پیشنهادی از مجموعه ی پایگاه داده ی B از پایگاه داده ی راه رفتن CASIA (NLPR) [4] که توسط مؤسسه ی اتوماسیون - آکادمی علوم چین جمع آوری شده است.

1-8- مروری بر فصول پایان نامه

در فصل اول مقدمه ای بر بیومتریک ها و یا ویژگی های که در هر شخص به طور یکتایی وجود دارند و می توانند برای تعیین هویت و شناسایی افراد بکار روند و همچنین اهمیت و کاربردهای ویژگی های انتخاب شده و کلیات روش پیشنهادی برای تعیین هویت افراد توسط این ویژگی ها صحبت می شود. در فصل های بعدی، ابتدا در فصل دوم، مروری بر الگوریتم های مطرح شده در زمینه ی تشخیص افراد توسط ویژگی راه رفتن انجام شده است.

در فصل سوم، ابزارهای مورد استفاده برای استخراج و کاهش ویژگی های بدست آمده در مرحله دوم و تشخیص و طبقه بندی افراد در مرحله سوم شرح داده و نتایج حاصل از اعمال آنها مشاهده می شود.

در فصل چهارم، چگونگی استانداردسازی دیتا بیس مورد استفاده و روش پیشنهادی برای مراحل مختلف شناسایی انسان از روی راه رفتن شرح داده می شود. نتایج آزمایش های انجام شده برای ارزیابی سیستم پیشنهادی نیز در فصل چهارم ارائه خواهد شد. در انتهای همین فصل از پایان نامه به نتیجه گیری و پیشنهادات برای کارهای آینده پرداخته می شود.

مقالات منتج از این پایان نامه:

1. **“Multi View Neural Network Based Gait Recognition”** ICCESSE (IEEE), Indonesia, 2010.
2. **“An Advanced Multi Feature Based Gait Recognition”** ICCCI (IEEE), Greece, 2011.
3. **“Gait Recognitjon Using SVM and LDA”** submitted to international conference, 2011.